minalia Belerica (बिभीतक) the seed of which is used as a die; also the nut of this plant; **यथा वै द्वे वामलके द्वे वा कोले द्वौ वाक्षौ मुष्टिरनुभवति** Chân. Up; so **धाराभिरक्षमात्राभिः**. **-10** A shrub producing the rosary seed, Eleocarpus Ganitrus; the seed of this plant, as also of another plant (इंद्राक्ष). **-11** A serpent; hence a curve.-**12** Garuda.-**13** N. of a son of Râvaṇa. **-14** The soul. **-15** Knowledge (usually, sacred).-**16** Law; a law-suit; legal procedure.-**17** A person born blind.-**18** The lower part of the temples (कर्णनेत्रयोर्मध्ये शंखादधोभागः).—**क्षं** (अश्नुते व्याप्नोति विषयान् स्ववृत्त्या संयोगेन वा) **1** An organ of sense; **निरोधाच्चेतसोऽक्षाणि निरुद्धान्यखिलान्यपि** Pt. 2.154; an object of sense; *m.* also **नियच्छेद्विषयेभ्योऽक्षान्** Bhâg. **-2** The eye, only at the end of Comp.; जलजाक्ष, कमलाक्ष, &c. -**3** Sochal salt, sea-salt.-**4** Blue vitriol (from it crystallized shape). [cf. L. *axis*; Gr. *akshon* or *axon*, old Germ. *ahsa*; Germ. *achse*]. -**Comp.** —**अग्रं** the axle or its end; the anterior end of the pole of a car. —**अग्रकीलः** -**लकः** a linch-pin, a pin which fastens the yoke to the pole. —**आवपनं** [अक्षान् पाशान् आवपति क्षिपत्यस्मिन्; आ-वप्-आधारे ल्युट्] a dice-board (अक्षा उप्यंतेऽस्मिन्निति अक्षावपनं अक्षस्थानावपनपात्रं- सायण). —**आवापः** [अक्षान् आवपति क्षिपति; आवप्-अण्] a gambler, keeper of the dice or gambling table; also °अनिवापः (अक्षावापो नाम अक्षाणां क्षेप्ता अक्षगोप्ता वा द्यूतकारः). —**कर्णः** hypotenuse, particularly of the triangle formed with the gnomon of a dial and its shadow; (astr.) argument of the latitude. —**कुशल**, -**शौंड** *a.* [स. त.] skilful in gambling. —**कूटः** [अक्षस्य कूट इव] the pupil of the eye. —**कोविद**,-**ज्ञ** *a.* skilled in dice; so °विद्, °वेत्तृ &c. —**क्षेत्रं** [अक्षनिमित्तं क्षेत्रं] an astronomical figure(अक्षसाधनार्थं क्षेत्रतया कल्पितानां अक्षभवानामष्टानां क्षेत्राणामेकं). —**ग्लहः** [तृ. त.] gambling, playing at dice. —**चक्रं** the circle of sensual passions; **दृढनियमित °क्रः** K. 37 (also axis and wheels). —**जं** [अक्षात् जायते; जन्-ड] 1 direct knowledge or cognition. 2. a thunderbolt (वज्रं अस्थिरूपावयवजातत्वात्तस्य तथात्वं). 3. a diamond. 4. अक्षक्षेत्रं q. v. (*m.* in some of these senses). —**जः** N. of Vishṇu. —**तत्त्वं**, -**विद्या** the science of gambling; °विद् skilled in the principles of gambling. —**दर्शकः**, -**दृश्** [अक्षाणां कणादिनादिव्यवहाराणां दर्शकः दृश्-ण्वुल्, अक्षान् पश्यतीति दृश् क्विप् कृत्वं] 1. a judge (one who tries law-suits). 2. a superintendent of gambling. —**देविन्** *m.* [अक्षैर्दीव्यति, दिव्-णिनि] a gambler, gamester; so **अक्षद्यूः**, दिव्-क्विप् ऊठ् P. VI. 4.19. —**द्यूतः** [अक्षैर्द्यूतं यस्य] a gambler, dicer. —**तं** dice play, gambling; °**तादिगणः** a class of words mentioned in P. IV. 4. 19. —**द्यूतिकं** [अक्षद्यूत-ठक्] dispute at play. —**दुग्ध** *a.* [अक्षैः दुग्धः] unlucky at dice (opposed to **अक्षप्रिय** fond of dice, or lucky in gambling). —**धरः** [अक्षं चक्रं रथावयवं तत्कीलकमिव कंटकं वा धरतीति; धृ-अच्- ष. त.] 1. N. of Vishṇu. 2. N. of the plant (शाखोट) Trophis Aspera. 3. a wheel. 4. any one who bears a wheel, or who holds dice. —**धूः** (धुर्) the yoke attached to the fore-part of the pole of a car. —**धूर्तः** [अक्षे तद्देवने धूर्तः] 'dice-rogue,' a gamester, a gambler. —**धूर्तिलः** [अक्षस्य शकटस्य धूर्तिं भारं लाति, ला-क; or अक्ष-धुर् तिलप्रत्ययः] a bull or ox yoked to the pole of a cart. —**पटल** [ष. त.] 1. a court of law. 2. depository of legal documents. 3.=अक्षिपटलं, q. v. —**लः** [अक्षाणां व्यवहाराणां पटलमस्त्यस्य अच्] a judge. —**परि** *ind.* [अक्षेण विपरीतं वृत्तं P. II. 1. 10 द्यूतव्यवहारे पराजये एवायं समासः सि. कौ.] so as to be a loser (by an unlucky throw of dice) (पाशकक्रीडायां यथा गुटिकापाते जयो भवति तद्विपरीतपातः Tv.) —**पाटः**=°वाटः, q. v. —**पाटकः** [अक्षे व्यवहारे पाटयति; पट् दीप्तौ-ण्वुल्] one who is well-versed in law, a judge. —**पातः** [ष. त.] cast of dice. —**पादः** N. of the sage Gautama, founder of the Nyâya system of philosophy, or a follower of that system (अक्षं नेत्रं दर्शनसाधनतया जातः पादोऽस्य; अक्षपादो हि स्वमतदूषकस्य व्यासस्य मुखदर्शनं चक्षुषा न कर्तव्यं इति प्रतिज्ञाय पश्चात् व्यासेन प्रसादितः पादे नेत्रं प्रकाश्य तं दृष्टवान् इति प्रसिद्धिः Tv.) —**पीडा** [ष. त.] 1. injury to the organs. 2. [अक्षं इंद्रियरसनारूपं पीडयति आस्वादनात्; पीड्-अच्] N. of the plant यवतिक्ता. —**भागः** (°अंशः) a degree of latitude. —**भारः** [ष. त.] a cart-load. —**मदः** [च. त.] mad passion for gambling. —**मात्रं** [अक्षो मात्रा यस्य] 1. any thing as large as dice; dice. 2. a moment of time (निमिषः), twinkling of an eye. —**माला**, -**सूत्रं** [अक्षाणां माला-सूत्रं] a rosary, string of beads (अकारादिक्षकारांतः अक्षः तत्कृता तत्त्रितिनिधिभूता वा माला); **कृताक्षसूत्रप्रणयी तया करः** Ku. 5. 11, 6. 6; °**मालामुपयाचितुमागतोऽस्मि** K. 151. It is made of रुद्राक्ष seeds, corals, crystals, rubies, gems &c. 2. N. of अरुंधती; **अक्षमाला वशिष्ठेन संयुक्ताधमयोनिजा जगामाभ्यर्हणीयतां** Ms. 9. 23 (अक्षस्य नक्षत्रचक्रस्य मालेव भूषणत्वात्; सा हि उत्तरस्यां दिशि गगने सप्तर्षिमंडले मालारूपेण वसिष्ठसमीपे वर्तते सर्वेभ्यश्च उज्ज्वलत्वात्तस्या मालारूपेण स्थितत्वाच्च नक्षत्रचक्रभूषणत्वं Tv). —**राजः** [अक्षाणां राजेव] one addicted to gambling. —**वामः** [स. त.] an unfair gambler. —**वाटः** [अक्षाणां पाशकक्रीडानां वाटः वासस्थानं] 1. a gambling house; the gambling table. 2. [अक्षस्य रथचक्रस्य क्षुण्णस्थानस्य इव वाटः] a place of contest, arena, wrestling ground (तत्र हि रथचक्रक्षुण्णपांशुसदृशपांशुमत्त्वात् तत्सदृशत्वं Tv.) —**वृत्त** *a.* [अक्षे वृत्तः व्यापृतः स. त.] engaged in, addicted to, gambling; what has occurred in gambling. -**त्तं** राशिचक्ररूपं वृत्तक्षेत्रं the zodiacal circle. —**स्तुषः** Beleric Myrobalan. —**हृदयं** perfect skill in, or conversancy with, gambling (lit. the heart or innermost nature of dice or gambling); **वशीकृताक्षहृदयां** K. 131.

अक्षकः [अक्ष इव कायति, कै-क.] N. of a tree तिनिश.

अक्षवती [अक्षाः साधनत्वेन यस्यां; अक्ष-मतुप्] Gaming, playing with dice, a game at dice.

अक्षानह *n.* [अक्षे चक्रे आनह्यते बध्यते; आनह्-क्विप्] A kind or part of wood relating to a wheel (चक्रसंबंधिकाष्ठभेदः); tied to the cart or its pole(?).

अक्षण *a.* [नास्ति क्षणो योग्यकालो यस्य] Inopportune, unseasonable.

अक्षणिक *a.* [न. त.] Steady, firm, not frail or transitory; steadfast (as gaze or look).

अक्षण्वत् *a.* [अक्ष अस्यास्ति, अक्षन् मतुप्, मस्य वः P. VIII. 2. 16, अन्नंतान्मतोर्नुट् स्यात् Sk.] Having eyes; **अक्षण्वंतः कर्णवंतः** Rv. 10. 71. 7.

अक्षत *a.* [न. त.] **1** (*a.*) Uninjured, unhurt; **त्वमनंगः कथमक्षता रतिः** Ku. 4. 9; °**विग्रहा वाहाः** Dk. 3; **पंचाक्षतास्ते वयं** Ve. 6. 43, 4. 4, Mu. 6.8, R. 2. 56. (*b.*) Unbroken, whole; not crushed, undivided; **मम नासिकामक्षतां कुर्वंतु** Pt. 1, °**सक्तूनां नवं कलशं पूरयित्वा** *Asvalâyana*. —**तः 1.** *Siva.* **-2** Thrashed and winnowed rice dried in the sun; (pl.) whole grain, entire unhusked and pounded rice washed with water, and used as an article of worship in all religious and sacred ceremonies; **अक्षताः पांसु पांस्वक्षताः इति श्राद्धमंत्रः**; **अक्षतैर्नार्चयेद्विष्णुं न तुलस्या**